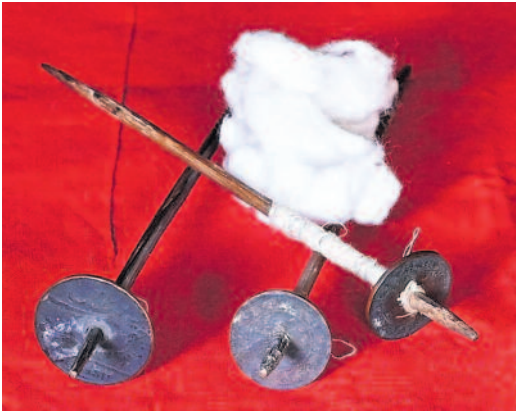

ಹತ್ತಿ ನೂಲನ್ನು ನೇಯುವ 'ತಕಲಿ'

ನಾವು, ಪ್ರತಿದಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚಲು ಹತ್ತಿಯ ಬತ್ತಿ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಹತ್ತಿಯ ಬತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಅನ್ನೋದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಡ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ನೇಯುತ್ತಾ ನೂಲನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೂರು ನೂಲನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತೆಗೆದು ನಂತರ ಒಂದು ದಪ್ಪದ ನೂಲನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಜಡ ಹತ್ತಿಯಿಂದ ನೂಲನ್ನು ತೆಗೆಯಲು 'ತಕಲಿ' ಎಂಬ ಸಾಧನ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಚಿತ್ರವೇ ಇದು. ಸ್ವದೇಶಿ ಸಾಧನವಾದ ಈ ತಕಲಿಯಿಂದ ತೆಗೆದ ನೂಲು ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರವಾದುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ತಕಲಿಯು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕೈಮಗ್ಗಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಕೈಮಗ್ಗದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ.

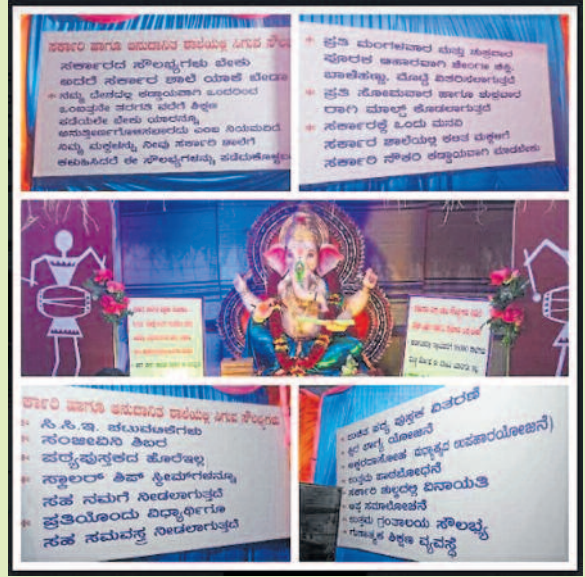
-ಪಂಚಮಿ ಬಾಕಿಲಪದವು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ

ಕಪ್ಪೆಗೆ ಚಿನ್ನದ ಪಟ್ಟಿ

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕರಾವಳಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುವ ಕಪ್ಪೆ ಕೊಳದ ನಿವಾಸಿಯಲ್ಲ. ಕರಾವಳಿಯ ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಭೇದದ ಈ ಕಪ್ಪೆ, ನಸು ಗುಲಾಬಿ ವರ್ಣದ್ದು. ಇದರ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರದ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದು ಲಾಡಿಯಂತೆ ಫಳಫಳ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. 'ಗೋಲ್ಡ್ ಲೈನ್ ಫ್ರಾಗ್' ಎಂದು ಹೆಸರಿರುವ ಈ ಕಪ್ಪೆ ಲಿಥೊಡ್ಯೆಟ್ಸ್ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಕೊಳೆತ ತರಗಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಇದು ಮನೆಗಳ ಒಳಗೂ ಬಂದು ಮೂಲೆಯಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ವಾಸಸ್ಥಳದಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ, ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಅದೇ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೂರುತ್ತದೆ.

-ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ

ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆ ಗಣಪ

ಗಣೇಶನನ್ನು ವಿನಾಯಕ, ಲಂಬೋದರ, ಮೋದಕಹಸ್ತ, ವಕ್ರತುಂಡ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆದರೂ ಗಣೇಶೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಲವು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆಯ ವಿನೋಬನಗರದ ಸೂಪರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ನ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ಗಣಪ'ನನ್ನು ಕೂರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗಣಪನೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಭಿತ್ತಿ ಚಿತ್ರಗಳು ಗಮನಸೆಳೆದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಮಾದರಿ ಎನಿಸಿತು.

ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿ, ಪೆನ್ಷನ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಇಡುವ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಬೇಕೇ ಹೊರತು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಇದರರ್ಥ ಇರಬಹುದು.

ಗಣೇಶನನ್ನು ವಿಕ್ಷಿಪಲು ಬಂದವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟುವಂತೆ ಇರುವ ಫಲಕಗಳು ಓದಿದಾಗ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮನ ಕಲಕುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿ ಕಣ್ಣಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಈ ಭಿತ್ತಿಫಲಕಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

-ರಘುನಾಥರಾವ್ ತಾಪ್ಪೆ, ದಾವಣಗೆರೆ

